

Marta Nowakⁱ

Fejsoholik, instagramiara in januszex ali o poznavanju izlastnoimenskih občnih imen med študenti, ki se učijo poljščine kot tujega jezika

Članek obravnava vlogo onomastike pri poučevanju poljščine kot tujega jezika. Lastna imena tvorijo pomemben del poljske leksike, preko kulturno zaznamovanih lastnih imen pa lahko učenci tudi поблиže spoznajo poljsko kulturo, stvarnost in družbenopolitične razmere. Raziskovalci in lektorji se zavedajo pomena lastnih imen v jezikovnodidaktičnem izobraževanju. Tujci, ki želijo poljščino obvladati na podobni ravni kot materni govorci in biti dobro seznanjeni s poljskimi družbenopolitičnimi razmerami in kulturo, bi morali poznati imena in izraze, ki se uporabljajo za opisovanje sodobnih družbenih pojavov in izražanje z njimi povezanih čustev. Še vedno pa primanjkuje gradiv, posvečenih kulturno zaznamovanim poimenovanjem, metaforičnosti in konotacijam imen ter izlastnoimenskim občnim imenom v spletnem okolju. Vzrok morda tiči v tem, da avtorji v učbenike ne želijo vključevati lastnih imen, ki so tesno povezana z izbrano osebo ali dogodkom, saj lahko hitro zastarajo. Opravljene raziskave kažejo, da se poznavanje izlastnoimenskih občnih imen ter metaforičnosti in konotacij lastnih imen med učečimi se poljščine kot tujega jezika izboljšuje, vendar je treba njihovo znanje dopolniti in sistematizirati.

Ključne besede: izlastnoimenska občna imena, poljščina kot tuji/drugi jezik, poljščina kot prvi jezik

Fejsoholic, Instagramiara and Januszex, or About the Knowledge of Eponyms Among People Learning Polish as a Foreign Language

The article discusses the role of onomastics in teaching Polish to foreigners. Onyms constitute an important element of the lexical resource of the Polish language, and cultural onyms additionally allow learners to better

ⁱ Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta;
marta.nowak@ff.uni-lj.si; <https://orcid.org/0000-0002-3861-0985>

understand Polish culture, realities and the socio-political situation. Researchers and teachers recognise the need to include proper names in glot-todidactic education. Foreigners who want to use Polish at a level similar to that of native speakers and want to be well versed in the socio-political situation and culture should know the names and terms that are used to describe contemporary social phenomena and allow them to express emotions related to them. However, there is still a lack of materials devoted to cultural names, metaphors and the connotations of names and eponyms. This may be due to the fact that textbook authors do not want to include proper names in their publications that are closely related to a selected person or event, and thus may quickly become outdated. The conducted research shows that learners of Polish as a foreign language have an increasingly better knowledge of eponyms, metaphors and the connotations of proper names, but their knowledge of these subjects still needs to be supplemented and systematised.

Keywords: eponyms, Polish as a foreign language, Polish as a non-native language

1 Realije pri poučevanju poljščine kot tujega jezika

Poučevanje poljščine kot tujega jezika je trenutno ena najbolj dinamično razvijajočih se področij polonistike. Na to med drugim kaže upad raziskovalnega zanimanja za teoretična vprašanja, povezana z metodiko poučevanja, in porast števila prispevkov, ki zadevajo jezikovnodidaktično prakso, kot tudi večja dostopnost gradiv, posvečenih splošnemu poučevanju (Hofmański 2022: 8). Avtorji učbenikov se vedno pogosteje osredotočajo na izbrano tematsko področje, npr. specializirano leksiko (Kowalska 2013; Kugiel-Abuhansa 2019), poučevanje poezije (Czerkies 2019; Trześniewska-Nowak 2020) ali zgodovine (Tambor 2020). Najsi se delo posveča učenju splošnega ali strokovnega jezika, kulturni elementi v njem vedno igrajo pomembno vlogo. Poučevanje kulture in realij je sestavni del lektorata, saj avtorji sodobnih učbeniških in drugih učnih gradiv opažajo potrebo po integraciji poučevanja jezika in komunikacije s kulturološkim znanjem. Jezik je namreč neločljivo povezan s stvarnostjo in kulturo, ki jo izraža, posledica česar je izrazit kulturni obrat v poučevanju (Hofmański 2022: 8). Tematika poljskih realij se na jezikovnih tečajih pojavlja že od prvega dne, kar je še posebej pomembno za učeče se na območju Poljske, kjer znanje o kulturnih pojavih spodbuja proces akulturacije in blaži (v

določenih situacijah celo odpravi) kulturni šok (Pałasz 2013: 355). Učinek kulturnega obrata v poučevanju je tudi pogosta raba pojma *kulturem*, ki označuje:

važen element kulture (pomensko bogat, zato funkcionira kot njen interpretant), ki ga je mogoče ponazoriti z jezikovnimi (besede, povedi, besedila) in nejezikovnimi vedenji (družbenimi, paraverbalnimi – kot so mimika, geste in proksemično vedenje) (Zarzycka 2019: 426).

Pomembna skupina kulturemov so tudi lastna imena (*proprii*), zato raziskovalci vedno pogosteje opozarjajo na pomembnost uvajanja le-teh v pouk poljščine kot tujega jezika in upoštevanja dosežkov onomastike v jezikovnodidaktičnem procesu. Kot poudarja Grażyna Zarzycka (2019: 428–429), so kulturemi neločljiv del didaktike tujih jezikov, vključno s poljščino, in se posledično pojavljajo na vseh ravneh poučevanja. Kulturna vprašanja, obravnavana na tečaju poljščine kot tujega jezika, se razlikujejo glede na raven pouka in kompetence učencev; lastna imena namreč spontano in nezavedno pronikajo v jezik preko opazovanja zunajjezikovne stvarnosti (npr. imena izdelkov, mest, ulic, naslovi filmov). Poučevanje kulture je nepogrešljiv del izobraževanja tujcev, o čemer piše mdr. Małgorzata Gaszyńska-Magiera, ki navaja, da:

[t]ujega jezika ni mogoče poučevati brez kulturnega znanja ali dejstev. Hočeš ali nočeš poučujemo kulturo ciljnega jezika z uvajanjem lastnih imen – osebnih, krajevnih, priimkov važnih osebnosti. In to najbrž ne more biti predmet nikakršnega spora (Gaszyńska-Magiera 2008: 279).

Kot dodaja Piotr Kajak (2020: 7), mora polonistično izobraževanje upoštevati sodobne realije in spremembe v svetu okoli nas. Omeniti velja tudi, da po Barbari Łukaszewicz (2022: 149–150) poučevanje poljske kulture ne bi smelo biti omejeno na kategorijo praznovanj (npr. božič, velika noč), saj gre za časovno kratka obdobja v letu. Študentje bodo od lektorata odnesli več, če bomo z njimi razpravljali o sodobnih družbenih vprašanjih, kot sta npr. ekologija ali zaprtje trgovin ob nedeljah. Obravnavanje aktualnih tem učečim se omogoča, da se seznanijo z vsakdanjimi problemi Poljakov, vpeljuje jih v njihov vsakdan, prav tako pa približa kulturo slušateljev, saj lahko njihova mnenja primerjamo z izjavami Poljakov.

Dodatni cilj uvajanja kulturnih vsebin v poučevanje poljščine kot tujega jezika je narediti pouk ter slovnične in leksikalne vaje kar najbolj privlačne. Potrebo po tem so opazili avtorji učnih gradiv; Bartłomiej Maliszewski se npr. v učbenikih *Gramatyka z kulturą: Przez przypadki* in *Gramatyka z kulturą: Przez osoby* mnogokrat navezuje na poljsko kulturo, zgodovino in realije. Kot poudarja Piotr Kajak (2016: 79), je dandanes trg jezikov in kultur zelo konkurenčen, zato je njihovo učenje postalo naložba, ki naj bi se čim prej obrestovala. Lektor je torej slušatelje prisiljen »zapeljevati« s kulturo, ki pa jo mora ustrezno predstaviti in oglaševati. Izobraževalna ponudba mora zato zagotavljati tako konkretna jezikovna orodja kot tudi omogočiti spoznavanje privlačne kulture ter vzpostavitev čustvene vezi in mreže stikov.

2 Prisotnost lastnih imen v polonistični didaktiki jezika

Težnje v sodobni didaktiki jezika kažejo na potencial lastnoimenske sfere jezika pri poučevanju poljščine kot tujega jezika. Na pomen lastnih imen pri poučevanju tujcev je že v osemdesetih letih 20. stoletja opozorila Irena Sarnowska-Giefing (1980: 368), po kateri opuščanje lastnih imen pri pouku poljščine vodi v številne jezikovne napake, ki so posledica medjezikovne interference. Poznanjska raziskovalka se je vprašanju prisotnosti lastnih imen v poučevanju tujejezične leksike ponovno posvetila v besedilu *Głos onomasty w kwestii nauczania słownictwa*. Avtorica poudarja, da je v sodobni jezikovnodidaktični praksi mogoče lastna imena uvajati v učni proces brez posebne klasifikacije učnih tehnik, pri čemer pa je nepogrešljiva refleksija o hierarhiji in zaporedju uvajanja posameznih lastnih imen. Sodobna humanistika je izrazito interdisciplinarna, zato se je preučevanje kulturne onomastike že dodobra uveljavilo, lektorji in raziskovalci, specializirani za poučevanje poljščine kot tujega jezika, pa se zavedajo vloge lastnih imen pri poučevanju tujcev. Lastna imena so lahko sredstvo za posredovanje ne zgolj kulturnih, temveč tudi slovničnih in leksikalnih vsebin. Po avtoričinem mnenju bi bilo vredno izdelati bazični lastnoimenski slovar, za kar bi bilo najprej treba določiti obseg rabe izbranih imenskih kategorij v vsakdanjih sporazumevalnih situacijah. Da bi bila raba lastnoimenske oz. proprialne plasti jezika v polonističnem izobraževanju tujcev karseda učinkovita, bi bilo dobro v naslednji fazi ta minimum nadgraditi z dodatnimi vsebinami, kot so npr. lastna imena kot jezikovni stereotipi, lastna imena v frazemih in jezikovnih igrah ali metaforična raba lastnih imen (Sarnowska-Giefing 2018: 91–92).

O pomenu imen v izobraževalnem procesu tujcev piše tudi Beata Afeltowicz v delu *Nazwa własna jako tekst kultury w nauczaniu języka polskiego jako obcego* (2011). Avtorica oriše kulturne vsebine, ki jih je mogoče s pomočjo lastnih imen uvesti v začetni fazi učenja poljščine kot tujega jezika. Konrad Kazimierz Szamryk (2019) se osredotoča na imena dežel in etnonime, ki se pojavljajo v učbenikih za začetno stopnjo, medtem ko Wojciech Hofmański v uvodu k svojemu učbeniku našteva težave in možnosti, povezane z vpeljevanjem lastnih imen v jezikovnodidaktični proces. Po njegovem so te mdr. posledica spremenljivosti poljskega lastnoimenskega sistema, zlasti naraščajoče pomembnosti krematonimije, ki se dinamično razvija in je zato podvržena nenehnim preobrazbam (Hofmański 2022: 10).

Temeljito raziskavo terja tudi vprašanje poznavanja izlastnoimenskih občnih imen in lastnih imen, ki delujejo v spletnem prostoru in so se utrdili v jeziku maternih govorcev poljščine ter tako postali sestavni del vsakdanjosti. Pri pouku poljščine kot tujega jezika je spletna komunikacija pogosto zapostavljena, kar ni dobro, saj ta tvori pomemben del popularne kulture. Materni govorci za izražanje emocij, opisovanje sveta okoli sebe in komentiranje aktualnega dogajanja vsakodnevno uporabljajo emotikone, izlastnoimenska občna imena in lastna imena iz popularne kulture in politike. Da lahko postanejo polnopravni udeleženci sporazumevanja, jih morajo tujci, ki se učijo poljščine kot tujega jezika – posebno ti, ki bivajo na Poljskem – znati prepoznavati ter razbirati njihove pomene ali vsaj čustveno zaznamovanost. Namen članka je opozoriti na težave, povezane z razbiranjem nekaterih trenutno priljubljenih izlastnoimenskih občnih imen, ki so se ustalila v splošni poljščini, in nakazati možne pristope k poučevanju izlastnoimenskih občnih imen na lektoratih poljščine za tujce.

3 Poznavanje izlastnoimenskih občnih imen med tujci, ki se učijo poljščine kot tujega jezika

Dosedanje raziskave so pokazale, da tujci, ki se učijo poljščine, ne poznajo nekaterih za Poljake popolnoma razumljivih izlastnoimenskih občnih imen. Na podlagi raziskave, ki jo je izvedla Nowak (v tisku) na skupini 50 oseb iz Ukrajine in Belorusije, ki živijo na Poljskem vsaj 10 let in govorijo jezik na višji ravni (min. B2+/C1), lahko sklepamo, da izlastnoimenska občna imena predstavljajo element jezikovnodidaktične prakse, ki bi mu bilo

treba posvetiti več pozornosti. Seveda ti na nižji ravni in v zgodnji fazi učenja za pravilno, učinkovito sporazumevanje niso nujni; bistveni postanejo, ko želi slušatelj usvojiti znanje jezika na ravni, ki je blizu maternim govorcem. Nepogrešljivi so tudi za uspešno interpretiranje aluzij in jezikovnih šal ter razbiranje sporočil ne zgolj na dobesedni, temveč tudi metaforični ravni. Poleg tega seznanjenost s konotacijami imen pogloblja razumevanje poljske popularne kulture in družbenopolitičnih razmer. Izlastnoimenska občna imena pogosto temeljijo na izbranih aktualnih dogodkih, nanašajo se na znane osebnosti iz sveta politike, kulture in medijev ali omogočajo komentiranje aktualnih, odmevnih družbenih pojavov. Spretnost razbiranja teh izlastnoimenskih občnih imen ne zgolj omogoča učinkovitejšo rabo jezika tudi na metaforični ravni, temveč predvsem premošča vrzel med učencem in kulturo države, v kateri trenutno biva. Sposobnost, da ustrezno presodimo konotacijo izlastnoimenskih občnih imen, predstavlja poseben kulturni kod; ta združuje vse govorce danega jezika ter učečim se daje občutek, da so del skupnosti in ne ločena skupina, ki zaradi jezikovnih omejitev nima dostopa do določenega znanja.

Za namen tega članka smo izbrali 10 izlastnoimenskih občnih imen, ki so priljubljena v poljskem jeziku in jih poljsko govoreči uporabljajo vsak dan, vendar se ne pojavljajo v učbenikih poljskega jezika:

- *casanova/donzuan* – zapeljivec, plejboj (Rutkowski 2012: 33);
- *chińszczyzna* – nekaj popolnoma nerazumljivega ali poceni izdelki slabe kvalitete (Rutkowski 2012: 34);
- *fejsoholik* – pogovorni in šaljiv izraz za osebo, ki zelo veliko časa preživi na družabnem omrežju Facebook, zdi se odvisna od tega medija (Hącia 2021);
- *frankowicz* – oseba, ki je najela (zlasti hipotekarno) posojilo v švicarskih frankih in mora zaradi gospodarske krize in oslabitve zlota odplačevati zelo visoke obroke (Łachnik in Banasiak 2023);
- *instagramiara* – negativen izraz za žensko, ki zelo veliko časa posveča kreiranju svoje podobe na Instagramu; običajno ne gre za resnično, temveč za popačeno ali olepšano podobo, s katero želi narediti vtis na uporabnike portala (Kiełpińska 2022);
- *januszex* – zaničljiv, negativen izraz za podjetje, ki ne spoštuje predpisov, ne skrbi za svoje zaposlene, lastnika pa zanima le čim večji dobiček; poimenovanje izvira iz izraza *janusz*, v tem primeru zaničljiv izraz za moškega, ki ima preveč dobro mnenje o sebi, ki zviška gleda

na druge, čeprav je za njegovo vedenje navadno značilno pomanjkanje kulture in olike; v istem pomenu se uporablja tudi izraz *janusz biznesu* (tudi v množini – *janusze biznesu*) (Kiełpińska 2023);

- *kuroniówka* – nadomestilo za brezposelne; *być na kuroniówce* – biti brezposeln, dobivati nadomestilo za brezposelnost; izlastnoimensko občno ime je izpeljano iz priimka nekdanjega ministra za delo in socialno politiko, Jaceka Kuronia (Rutkowski 2012: 71);
- *lolita* – mlado dekle, ki v moških vzbuja poželenje; mladoletna, spolno prebujena deklica (Rutkowski 2012: 76);
- *w stroju Adama/Ewy* – gòl (Rutkowski 2012: 17).

V raziskavi je sodelovala skupina študentov polonistike iz Pise (20 oseb) in skupina Slovencev, študentov in alumnov ljubljanske polonistike (10 oseb). Rezultati so pokazali boljše poznavanje izlastnoimenskih občnih imen med anketiranci kot v prejšnji raziskavi (prim. Nowak: v tisku), saj so ti znali pravilno opredeliti skoraj vse izraze. V prejšnji raziskavi je sodelovalo 50 Slovanov (Ukrajincev in Belorusov), med katerimi je bila večina starih od 26 do 50 let. Poslušalci so bili pozvani, naj pojasnijo pomen 7 izlastnoimenskih občnih imen (*janusz*, *grazyna*, *seba*, *karyna*, *brajanek*, *dzesika*, *kuroniówka*). Enote, vključene v študijo, so bile izbrane načrtno. To so splošno razširjene pogovorne besede (*kuroniówka*) in slengovske besede, ki so zelo priljubljene in so prodrle v splošni pogovorni jezik. Leksikalne enote, kot so *janusz*, *grazyna* ali *karyna*, se običajno uporabljajo v naslovih člankov in spletnih vnosih, vlogih itd. Preverjeno je bilo poznavanje konotacij izlastnoimenskih občnih imen, ki izhajajo iz lastnih imen, a ga ne označujejo, saj so pridobila nov pomen. V raziskavi je sodelovalo enako število Poljakov in tujcev (50), večina je bila starih od 26 do 50 let. Vsi anketiranci so pravilno opredelili metaforični pomen imen *janusz* in *grazyna*, kar dokazuje njihovo veliko priljubljenost in razširjenost. Osebe, stare od 19 do 40 let, so znale pravilno opredeliti tudi izlastnoimenska občna imena *seba*, *karyna*, *brajanek* in *dzesika*, kar je predstavljalo težavo anketirancem iz najstarejše starostne skupine, za katere so bila to le imena. Najstarejši pa so brez težav razlagali pomen besede *kuroniówka*. Izraz je bil znan tudi večini ljudi, starih od 36 do 50 let, vendar se je izkazal za problematičnega za mlajše udeležence študije.

Izjema je bila *kuroniówka*, ki ni bila znana nobenemu izmed anketirancev, nekateri pa so imeli težave z definicijama besed *lolita* in *januszex*. Preostala izlastnoimenska občna imena so se izkazala za popolnoma razumljiva

za vse anketirance. Tu je treba dodati, da je bilo izlastnoimensko občno ime *kuroniówka* nejasno tudi velikemu delu Poljakov v starostni skupini 20–35 let, ki so sodelovali v prejšnji raziskavi (glej Nowak: v tisku), da se beseda *lolita* navezuje na roman Nabokova, ki ga vprašani morda niso brali, namesto izraza *januszex* pa je v rabi tudi beseda *janusz*, ki tu označuje lastnika takšnega podjetja.

4 Praktične rešitve in sklep

Doslej objavljena dela jezikoslovcev in jezikovnodidaktične publikacije praktikov pričajo o tem, da onomastika pri poučevanju poljščine kot tujega jezika pridobiva na pomenu. Oboji prepoznava izrazito potrebo po uvažanju lastnih imen v proces poučevanja tujega jezika in kulture, saj lahko zahvaljujoč temu učenci pobliže spoznajo svet okoli sebe ter dobijo boljši pregled nad sodobnimi družbenopolitičnimi vprašanji. Poznavanje izlastnoimenskih občnih imen med tujci, ki se učijo poljščine kot tujega jezika, je vedno boljše, kar ne priča zgolj o njihovem jezikovnem razvoju, temveč predvsem o večji jezikovni in družbeni ozaveščenosti. Kar pa ne spremeni dejstva, da je to jezikovno področje na lektoratih pogosto zapostavljeno; razlog morda tiči v tem, da avtorje učbenikov skrbi tesna povezanost izlastnoimenskih občnih imen z določeno situacijo oziroma osebo, zaradi česar lahko hitro zastarajo. Poučevanje izlastnoimenskih občnih imen ter prenesene rabe in konotacij lastnih imen bi moralo biti obvezen del polonističnega izobraževanja tujcev, zlasti na višji stopnji. Vendar naj se izlastnoimenskih občnih imen ne poučuje ločeno, saj so najučinkovitejše vaje takšne, ki združujejo učenje različnih jezikovnih elementov.

Vzorci nalog, ki omogočajo uporabo izlastnoimenskih občnih imen pri poučevanju poljskega jezika tujcev.

Govorjenje: Ali ste že slišali za *instagramiaro* ali *fejsoholika*? Kaj je značilno za to osebo? Kaj bi ji svetovali, da bi se manj ozirala na objave na družabnih omrežjih in mnenje drugih?

Pisanje: Prijatelju/prijateljici želite povedati o nenavadnem srečanju s *casanovo/lolito*. Napišite mu/ji elektronsko sporočilo, ki se začneja z besedami: To je bilo presenetljivo srečanje ... (200 besed).

Besedišče: Povežite izlastnoimenska občna imena z ustreznimi definicijami:

1. frankowicz	a. zasiłek dla bezrobotnych
2. kuroniówka	b. nago
3. casanova	c. coś niezrozumiałego lub wyroby złej jakości, kiczowate
4. w stroju Adama/Ewy	d. uwodziciel, playboy
5. chińszczyzna	e. osoba, która zaciągnęła kredyt we frankach szwajcarskich
Rešitve: 1e, 2a, 3d, 4b, 5c	

Branje in pisanje: Preberite odlomek intervjuja Alexa Kłosa s Pawłom »Kelnerjem« Rozwadowskim. Ali se strinjate z glasbenikovim mnenjem o Facebooku in odnosu ljudi do tega medija? Zakaj? Zakaj ne?

Dziś jak prawie wszyscy jesteś na Facebooku. Jak ci się podoba ta nowa przestrzeń komunikacji?

- To absolutnie sztuczna przestrzeń. Facebook dla mnie to wyłącznie narzędzie. Nie wdaję się na nim w żadne dyskusje. Korzystam z niego, żeby się z kimś skomunikować albo czegoś dowiedzieć. Ludzie stają się fejssohnikami, zapełniają sobie fejssem życiową przestrzeń. Przeraziło mnie ostatnio, jak krzyczeli, że internet to ich wolność. Co to za wolność być przykutym do monitora? (Kłoś 2012.)¹

Predlagane naloge predstavljajo zgolj nekaj možnosti, ki jih nudi raba izlastnoimenskih občnih imen v vsakdanji jezikovnodidaktični praksi. Njihovo poznavanje bo učencem pomagalo bolj razumeti poljsko kulturo in družbenopolitične razmere, poleg tega pa bo izkoriščanje potenciala lastnih imen pri pripravi vaj in učnih načrtov naredilo lektorat tujega jezika bolj zanimiv.

Prevedla Sara Hočevar Mucić

¹ Tako kot praktično vsi si zdaj tudi ti na Facebooku. Kako ti je všeč ta nov komunikacijski prostor?

- To je popolnoma umeten prostor. Facebook je zame izključno orodje. Tam se ne spuščam v nikakršne debate. Uporabljam ga, da s kom navežem stik ali da kaj izvem. Ljudje postajajo *fejssoholiki*, s *fejsom* si zapolnjujejo življenje. Zgrožen sem bil, ko so zadnjič kričali, da je internet njihova svoboda. Kakšna svoboda neki, biti priklenjen pred ekran?

Vir

Kłóś, A. (2012, 27. februar). *Nieprawdopodobne początki punk rocka w książce Kelnera*. Wyborcza. <https://wyborcza.pl/7,75410,11238714,nieprawdopodobne-poczatki-punk-rocka-w-ksiazce-kelnera.html>

Literatura

Afeltowicz, B. (2011). Nazwa własna jako tekst kultury w nauczaniu języka polskiego jako obcego. *Acta Universitatis Lodziensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*, 18, 73–80.

Czerkies, T. (2019). *Literackie lustro kultury: literatura polska w ćwiczeniach dla obcokrajowców, poziom B.1.2-C.1*. Wydawnictwo Avalon.

Gaszyńska-Magiera, M. (2008). Miejsce wiedzy o kulturze w nauczaniu języka polskiego jako obcego: perspektywa etnolingwistyczna. V W. Miodunka in A. Seretny (ur.), *W poszukiwaniu nowych rozwiązań: dydaktyka języka polskiego jako obcego u progu XXI wieku* (str. 279–289). Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Hącia, A. (2021, 29. junij). *Fejsoholik*. Słownik neologizmów polskich. <https://obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl/hasla/fejsoholik/>

Hofmański, W. (2022). *Z kim i dokąd? Nazwy własne w nauczaniu języka polskiego jako obcego*. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Kajak, P. (2016). Akafanowskie nauczanie języka polskiego i kultury polskiej. *Polski w Niemczech*, 4, 77–83.

Kajak, P. (2020). *Kultura popularna w nauczaniu polszczyzny jako języka obcego: Wstęp do kulturoznawstwa glottodydaktycznego*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. <https://doi.org/10.31338/uw.9788323541264>

Kiełpińska, K. (2022, 10. oktober). *Instagramiara*. Słownik neologizmów polskich. <https://obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl/hasla/instagramiara/>

Kiełpińska, K. (2023, 10. december). *Januszex*. Słownik neologizmów polskich. <https://obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl/hasla/januszex/?na=J>

Kowalska, M. (2013). *O biznesie po polsku: Wprowadzenie do języka biznesu: Podręcznik do nauki języka polskiego (B1, B2)*. Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas.

Kugiel-Abuhansa, I. (2019). *Studiologia: Podręcznik polskiego języka naukowego dla cudzoziemców na poziomie B1*. Studiologia.

Łachnik, J. in Banasiak, D. (2023, 10. avgust). *Frankowicz*. Słownik neologizmów polskich. <https://obserwatoriumjezykowe.uw.edu.pl/hasla/frankowicz/>

Łukaszewicz, B. (2022). Codziennosc jako kategoria lingwakulturowa w glottodydaktyce polonistycznej. V S. Cygan, M. Marczevska in K. Ostrowska (ur.), *Glottodydaktyka polonistyczna wczoraj, dzis, jutro: Między doświadczeniem a wyzwaniem współczesności* (str. 141–152). Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Maliszewski, B. (2021). *Gramatyka z kulturą: Przez przypadki*. Wydawnictwo UMCS.

Maliszewski, B. (2023). *Gramatyka z kulturą: Przez osoby*. Wydawnictwo UMCS.

Nowak, M. (v tisku). Znajomość eponimów wśród rodzimych użytkowników języka oraz uczących się polskiego jako obcego.

Pałasz, P. (2013). Piosenka popularna jako materiał dydaktyczny oraz możliwość jej wykorzystania na zajęciach lektoratowych z języka polskiego jako obcego. *Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*, 20, 349–356.

Rutkowski, M. (2012). *Słownik metafor i konotacji nazw własnych*. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Sarnowska-Gieffing, I. (1980). Nazwy własne w nauczaniu języka polskiego na kursach dla cudzoziemców polskiego pochodzenia. *Poradnik Językowy*, 7, 368–372.

Sarnowska-Gieffing, I. (2018). Głos onomasty w kwestii nauczania słownictwa. V M. Graf, W. Hofmański in P. Graf (ur.), *Z nazwą w świat: Filologiczna podróż z profesorem Ireną Sarnowską-Gieffing* (str. 83–95). Instytut Naukowo-Wydawniczy Maiuscula.

Szamryk, K. K. (2019). Nazwy krajów i narodowości w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego na poziomie elementarnym. *Linguodidactica*, 23, 209–223. <http://dx.doi.org/10.15290/lingdid.2019.23.14>

Tambor, A. (ur.). (2020). *Polska półka historyczna: 100 faktów z historii Polski, które każdy cudzoziemiec znać powinien*. Wydawnictwo Gnome.

Trześniewska-Nowak, A. (2020). *Antologia wierszy dla dzieci z zadaniami*. Wydawnictwo UMCS.

Zarzycka, G. (2019). Kulturemy polskie – punkty widzenia, techniki ich wydobycia i negocjowania: Stosowanie perspektywy etnolingwistycznej w glottodydaktyce polonistycznej. *Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców*, 26, 425–441. <https://doi.org/10.18778/0860-6587.26.29>